

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Containerterminal Letlandsestraat Zutphen

10 september 2002

1267- 42

ISBN 90-421-1026-0
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES.....	1
3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING.....	2
3.1 Probleemstelling.....	2
3.2 Doel.....	3
3.3 Besluitvorming.....	3
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT, ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN.....	4
4.1 Algemeen.....	4
4.2 Alternatieven en varianten.....	6
4.3 Meest milieuvriendelijke alternatief.....	7
5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING.....	7
6. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	9
6.1 Te verwachten milieugevolgen per alternatief.....	9
7. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN.....	10
8. LEEMTEN IN INFORMATIE	11
9. EVALUATIEPROGRAMMA.....	11
10. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER.....	12
11. SAMENVATTING.....	12

1. INLEIDING

De gemeente Zutphen heeft het voornemen om een containerterminal aan te gaan leggen langs het Twentekanaal. Daartoe zal eerst de stortplaats ten dele gesaneerd moeten worden¹. De containerterminal omvat in hoofdzaak een laad- en loskade, een opslagterrein van maximaal 5 ha en haveninstallaties. Langs de nieuwe haven kunnen schepen aanleggen met een lading van 1.350 ton of meer (Bijlage bij het gewijzigde Besluit m.e.r. 1994, onderdeel C, activiteit 4) waardoor deze activiteit m.e.r.-plichtig is.

Bij brief van 1 juli 2002 van het College van Burgemeester en Wethouders van Zutphen is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het milieueffectrapport. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie op 25 april 2002 in de Zutphense Koerier.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.². De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de via het bevoegd gezag ontvangen adviezen, commentaren en opmerkingen. Bijlage 4 geeft een overzicht van alle binnengekomen reacties.

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

In het MER voor de aanleg van een containerterminal langs het Twentekanaal dient in het bijzonder aan de volgende punten aandacht geschonken te worden:

Alternatieven

In het MER moet duidelijk worden gemaakt wat het nut en de noodzaak is van het ontwikkelen van deze containerhaven langs het Twentekanaal, alsmede in hoeverre er sprake is van reële alternatieven. Reële alternatieven, dienen in het MER op hetzelfde niveau beschreven te worden als het voorkeursalternatief. Bij het uitwerken van alternatieven dient er ingespeeld te worden op de kansen die het eventueel saneren van de stortplaats biedt in relatie tot de ruimtelijke inrichting van de containerterminal.

---

¹ In de startnotitie wordt gemeld dat er sprake zal zijn van (deel)sanering, maar ondertussen is de Commissie gebleken dat er in ieder geval een deelsanering zal plaatsvinden. Of er uiteindelijk ook een sanering zal worden uitgevoerd kan op dit moment niet met zekerheid gemeld worden. In dit advies zal dus uitgegaan worden van een eventuele sanering, maar een zekere deelsanering.

² De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

Gevolgen voor het milieu

Beschrijf in het MER:

- nautische aspecten en veiligheidsrisico's;
- de mogelijke externe werking (= de invloed op het Vogelrichtlijngebied in de uiterwaarden van de IJssel) en daarbij in het bijzonder de mogelijke gevolgen voor de specifiek beschemde soorten;
- de visueel-ruimtelijke aspecten van het nieuwe haventerrein;
- de gevolgen van de (mogelijke) (deel)sanering dan wel herschikking van de stortplaats en het latere gebruik ervan;
- de gevolgen voor de verkeerssituatie op en rond het bedrijventerrein de Mars.

Samenvatting

Het MER dient voorzien te worden van een overzichtelijke en goed leesbare samenvatting. De hoofdpunten van het MER dienen duidelijk en helder in de samenvatting aan de orde te komen. De belangrijkste milieueffecten dienen in de samenvatting weergegeven te worden, bij voorkeur kwantitatief.

De informatie in het MER moet toegankelijk zijn. Een goede samenvatting kan een belangrijke positieve bijdrage leveren aan de besluitvorming. Om deze reden zal de Commissie bij haar oordeel over het MER de inhoud en presentatie van de informatie in de samenvatting meewegen.

3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

Artikel 7.10, lid 1, onder a van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van hetgeen met de voorgenomen activiteit wordt beoogd."*

Artikel 7.10, lid 1, onder c van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een aanduiding van de besluiten bij de voorbereiding waarvan het milieu-effectrapport wordt gemaakt, en een overzicht van de eerder genomen besluiten van bestuursorganen, die betrekking hebben op de voorgenomen activiteit en de beschreven alternatieven."*

3.1 Probleemstelling

In de startnotitie wordt aangegeven dat er behoefte bestaat aan het ontwikkelen van een containerterminal in deze regio. In het MER zullen de achterliggende motieven uitgebreider omschreven c.q. onderbouwd moeten worden.

In het MER dient vooral het nut en de noodzaak van de aanleg van deze containerhaven op de voorkeurslocatie langs het Twentekanaal onderbouwd te worden. Aangegeven dient te worden waarom met de bestaande haven – inclusief optimaliseringsmaatregelen – de gestelde doelen niet gerealiseerd kunnen worden.

In de probleemstelling dient ook de sanering van de stortplaats betrokken te worden, voor zover deze sanering onlosmakelijk met het voornemen is verbonden.

3.2 Doel

Uit de probleemstelling moet een concrete en duidelijke omschrijving van het doel (of de doelen) worden afgeleid. Daarbij moeten ook de doelen ten aanzien van milieubescherming en -verbetering worden aangegeven. Doelen moeten zodanig worden beschreven, dat ze kunnen dienen voor de afbakening van de te beschrijven alternatieven en (inrichtings)varianten.

De doelen dienen zich niet alleen te richten op de aan te leggen containerterminal, maar zo nodig ook op de (deel)sanering van de stortplaats. Is dat laatste het geval dan dient er een onderbouwing te worden gegeven waarom gekozen zal worden voor een bepaalde saneringsmethode in relatie tot de mogelijke milieuevolgen en voor het gebruik van het vrijkomende terrein.

3.3 Besluitvorming

Kort moet worden aangegeven welke randvoorwaarden en uitgangspunten (ruimtelijke beperkingen, grenswaarden emissies e.d.) gelden bij dit voorplan. Hierbij dient kort te worden verwezen naar de beleidsnota's, (ontwerp)plannen en wetten, waarin deze zijn vastgelegd. Aangegeven moet worden (op kaart) of er in het gehele studiegebied gebieden liggen, die op grond van natuurwaarden en als milieubeschermsgebied een speciale status in het beleid hebben of krijgen, zoals in dit geval het Vogelrichtlijngebied in de uiterwaarden van de IJssel, kerngebieden van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) of stiltegebieden.

Het MER dient aan te geven dat het is opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over het bestemmingsplan. Daarnaast kan de informatie uit het MER ook gebruikt worden voor de vergunningverleningsprocedure vanwege de sanering van de stortplaats.

Tevens kan worden beschreven volgens welke procedure en welk tijdpad tot een besluit zal worden gekomen en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken. Tot slot moeten de besluiten worden aangegeven die in een later stadium nog moeten worden genomen om de voorgenomen activiteit te realiseren.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT, ALTERNATIEVEN EN VARIANTEN

Artikel 7.10, lid 1, onder b van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de voorgenomen activiteit en van de wijze waarop zij zal worden uitgevoerd, alsmede van de alternatieven daarvoor, die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen, en de motivering van de keuze voor de in beschouwing genomen alternatieven."*

Artikel 7.10, lid 3 van de Wm:

"Tot de ingevolge het eerste lid, onder b, te beschrijven alternatieven behoort in ieder geval het alternatief waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, zoveel mogelijk worden beperkt."

4.1 Algemeen

De voorgenomen activiteit, alternatieven en (inrichtings)varianten moeten worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu.

Verder verdient het aanbeveling om onderscheid te maken tussen activiteiten die plaatsvinden tijdens: 1) de sanering van de stortplaats, 2) de realisatiefase (aanleg en inrichting) van de containerterminal en 3) de gebruiksfase (gebruik en beheer) van de haven en de stortplaats.

Voor zover de (deel)sanering van de stortplaats en het gebruik van het vrijkomende terrein gekoppeld is aan het ontwikkelen van de containerterminal op de voorgenomen locatie, dient er in het MER aan de (deel)sanering – en de mogelijke gevolgen daarvan – aandacht te worden besteed.

Aangezien de voorgenomen nieuwe haven langs het Twentekanaal – relatief dichtbij de kruising met de IJssel – gesitueerd is, dient in het MER de nautische veiligheid behandeld te worden. Ingegaan moet worden op de interactie tussen de verschillende nautische verkeersstromen. Beschrijf daartoe het aantal scheepsbewegingen per dag/week, de aard van de lading (vervoer van gevaarlijke stoffen) en de benodigde manoeuvres. Besteedt daarbij ook aandacht aan de interactie van de beroepsvaart met de recreatievaart.

De visueel-ruimtelijke kenmerken van de inrichting en vormgeving van de haven, zoals de hoogte van gebouwen en installaties, dienen duidelijk te worden beschreven en vooral ook te worden geïllustreerd teneinde de visuele aspecten te kunnen beoordelen.

De huidige verkeersafwikkeling, alsmede nieuwe infrastructuur, dient inzichtelijk behandeld te worden. Daarbij wordt bijzondere aandacht gevraagd voor transport per spoor³ inclusief de eventuele tracékeuze en de aansluiting op het bestaande spoor.

---

³ Zie ook bijlage 4, inspraakreactie 1 waarin ook aandacht voor dit punt wordt gevraagd.

Bij ieder alternatief moet worden aangegeven welke preventieve, mitigerende en compenserende maatregelen worden getroffen.

4.1.1

Voorgenomen activiteit

Er dient in het MER duidelijk aangegeven te worden van welke werkvolgorde er sprake zal zijn, omdat de eventuele sanering van de stortplaats niet parallel hoeft te lopen met de aanleg van de containerterminal. Daarom kan het nodig zijn om een heldere fasering aan te geven, waarbij de mogelijke fasen zijn: 1) aanleg van de (het) haven(terrein) en het gedeeltelijk ontgraven van de stortplaats ter plekke van de kade; 2) sanering van de stortplaats; 3) gebruiksfase van de containerterminal en verder optimaliseren van het gebruik.

Bij de beschrijving van de voorgenomen activiteit dient aandacht geschonken te worden aan:

- het overslagsysteem;
- het aantal afvaarten per week;
- op welke uren overslag zal plaatsvinden;
- het aantal ligplaatsen en type schepen;
- te verwachten aantal containers met gevaarlijke stoffen en de gevaarscategorieën.

Bij de inrichting van de haven dient rekening te worden gehouden met de benodigde voorzieningen voor containers met gevaarlijke stoffen.

Daarnaast dient de (eventuele) (deel)sanering van de stortplaats beschreven te worden. Dit geldt met name voor de afwerking en de vormgeving van het verplaatste afvaldepot. Daarbij dient zo nodig aandacht geschonken te worden aan de technische aspecten ten aanzien van de aan te brengen boven- en onderafdichting. Geef in dat geval aan welke technische beheersvoorzieningen worden getroffen en hoe milieueffecten gemonitord zullen worden. Indien zeker is dat de sanering zal doorgaan, dan wel onzeker is dat de sanering zal plaatsvinden maar dit niet uitgesloten kan worden, dienen de volgende aspecten in het MER beschreven te worden:

- maatregelen die worden genomen om de stabiliteit en de effectiviteit te waarborgen van de aan te brengen onderafdichting;
- maatregelen voor afvalwaterstromen die ontstaan en voor het zuiveren van vrijkomend percolatiewater;
- maatregelen voor het zich ontdoen van vrijkomend stortgas en ter voorkoming van mogelijke geuroverlast;
- maatregelen die worden genomen om de gevolgen van zetting van het verplaatste afval op te vangen;
- de voorgestane werkwijze bij het verwerken, bewerken en transport van het afval dat wordt afgegraven, en daarbij aangeven wat de gevolgen zijn voor het milieu en hoe deze worden geminimaliseerd;
- maatregelen die het afschuiven van opgebrachte grond op de bovenafdichting moeten voorkomen;
- inzicht te verschaffen in de verdeling van de verantwoordelijkheden tijdens de sanering en tijdens de periode van nazorg voor de verplaatste stortplaats en de gebieden waar het afval wordt gebruikt als ondergrond voor nieuwe activiteiten.

4.2 Alternatieven en varianten

Locatiekeuze

In de startnotitie wordt gemeld dat geen andere locatie mogelijk is. Deze stelling moet in het MER nader worden onderbouwd. Is er daarbij alleen gekeken naar het grondgebied van de gemeente Zutphen? Of zijn er ook locaties buiten de gemeente Zutphen in beeld geweest?

De keuze van het voorkeursalternatief moet worden gemotiveerd, evenals de selectie van de verschillende - nader uit te werken - alternatieven. In het MER zijn vooral de milieuelementen voor de uiteindelijke keuze van het voorkeursalternatief van belang.

Alternatieven en varianten

Naast een langshaven in het Twentekanaal verdienen de volgende alternatieven overweging:

- Aanpassing, optimalisering en uitbreiding bestaande haven (inclusief het verplaatsen van bestaande bedrijven en verruiming van de opslagcapaciteit door grondruil of grondverwerving);
- Insteekhaven langs het Twentekanaal (met name vanwege de nautische veiligheid⁴);

Indien één of meerdere van de hier genoemde alternatieven niet uitgewerkt worden, dient dit in het MER nader onderbouwd te worden. Daarnaast kan het zo zijn dat één van deze alternatieven het uitgangspunt zou kunnen vormen voor het ontwikkelen van een MMA.

Voor wat betreft de varianten dient in het MER een, ten opzichte van het voorkeursalternatief, westelijk opgeschoven variant beschreven te worden, waarbij een fysieke scheiding wordt aangebracht c.q. gehandhaafd tussen de haven en de zwaikom/invaart van het Twentekanaal. Bij deze variant wordt het benodigde achteruitvaren van de schepen tot een minimum teruggebracht en kan ook de saneringsnoodzaak geminimaliseerd worden.

Tevens dient een inrichtingsvariant te worden uitgewerkt waarbij de hoogteligging van de haven c.q. het haventerrein (inclusief laad- en losactiviteiten) wordt geoptimaliseerd met het oog op landschap (waaronder meervoudig ruimtegebruik) en geluid. Tevens dient de hoogte van de nieuwe (her)stortplaats bij deze variant betrokken te worden.

Vergelijking tussen alternatieven en varianten

Voor onderlinge vergelijking moeten de milieueffecten van de alternatieven volgens dezelfde methode en op hetzelfde detailniveau worden beschreven, tenminste voor zover er sprake is van wezenlijke verschillen.

Inrichtingsvarianten voor de haven kunnen betreffen: een andere terreinvorm, een andere behandeling van de terreinranden (landschappelijke inpassing) en – eventueel in combinatie daarmee – een andere reservering voor ruimte voor natuur en een andere wijze van omgaan met bestaande beplanting. Deze varianten kunnen op een globaal niveau – behoeven dus geen gedetailleerde inrichtingsvoorstellen – worden uitgewerkt.

---

⁴ Hierbij dient rekening gehouden te worden met de gevolgen voor de primaire waterkering. Indien de situatie met betrekking tot de primaire waterkering wordt gewijzigd en er een nieuwe primaire waterkering moet worden aangelegd, is er zelfstandig sprake van een tweede m.e.r.-plichtige activiteit gericht op de primaire waterkering en dienen er derhalve alternatieven voor de nieuwe primaire waterkering ontwikkeld te worden.

4.3 Meest milieuvriendelijke alternatief

Het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) moet:

- realistisch zijn, dat wil zeggen het moet voldoen aan de doelstellingen van de initiatiefnemer, alsmede binnen zijn competentie liggen;
- uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming en/of verbetering van het milieu.

De Commissie adviseert bij het ontwikkelen van het MMA zo mogelijk een 'actieve' aanpak te volgen. Hiermee wordt bedoeld, dat toepassing van de beste bestaande mogelijkheden voor milieubescherming en -verbetering bij de ontwikkeling van dit alternatief als uitgangspunt wordt genomen.

Bij het ontwikkelen van het MMA dienen de volgende aspecten betrokken te worden:

- het minimaliseren van landschappelijke effecten;
- het voorkomen van geluid- en lichthinder;
- het efficiënt gebruiken van de terreingedeelten die vrijkomen als gevolg van de eventuele sanering van de stortplaats.

5. **BESTAANDE MILIEUTOESTAND EN AUTONOME ONTWIKKELING**

Artikel 7.10, lid 1, onder d van de Wm:

Een MER bevat ten minste: "een beschrijving van de bestaande toestand van het milieu, voor zover de voorgenomen activiteit of de beschreven alternatieven daarvoor gevolgen kunnen hebben, alsmede van de te verwachten ontwikkeling van dat milieu, indien de activiteit noch de alternatieven worden ondernomen."

De bestaande toestand van het milieu in het studiegebied, inclusief de autonome ontwikkeling hiervan, moet worden beschreven als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de autonome ontwikkeling verstaan: de toekomstige ontwikkeling van het milieu, zonder dat de voorgenomen activiteit of een van de alternatieven wordt gerealiseerd. Hierbij is zowel sprake van harde ontwikkelingen (reeds vastgestelde plannen en genomen besluiten) als van zachte ontwikkelingen (nog in voorbereiding zijnde plannen en besluiten). De harde ontwikkelingen dienen te worden meegenomen in het MER en de zachte ontwikkelingen dienen beschreven te worden, voor zover dat in redelijkheid mogelijk is.

Het studiegebied moet op kaart worden aangegeven en omvat de locatie(s) van de voorgenomen containerterminal, de alternatieven en hun omgeving, voor zover daar effecten van de voorgenomen activiteit kunnen gaan optreden. Per milieuaspect (bodem, water en dergelijke) kan de omvang van het studiegebied verschillen.

De wijze van afwerken van het stort – bij ongewijzigd beleid - en de te treffen beheersvoorzieningen dienen te worden beschreven als onderdeel van de autonome ontwikkeling.

Natuur en ecologie

Er dient een beschrijving gegeven te worden van de actuele natuurwaarden in het plangebied maar ook van de nabij gelegen uiterwaarden van de IJssel. Bijzondere aandacht dient uit te gaan naar doelsoorten⁵ en soorten die op grond van de Vogel-⁶ en Habitatrictlijn worden beschermd (flora en fauna). Belangrijk daarbij is niet alleen een inventarisatie op basis van relevante soorten, maar vooral ook van de aantallen per soort (bijvoorbeeld hoeveel broedparen er voorkomen en dergelijke) om op die manier een inschatting te kunnen maken van de mogelijke gevolgen voor de voorkomende soorten op populatieniveau.

De begrenzing van het Vogelrichtlijngebied en van de (kernegebieden van de) Ecologische Hoofdstructuur dient in het MER nauwkeurig te worden aangegeven (gevisualiseerd op kaarten).

In het MER is het cruciaal dat van de Vogelrichtlijn- en doelsoorten de verspreiding binnen het plangebied en de nabij gelegen gebieden inzichtelijk wordt gemaakt. Dit dient te gebeuren door verspreidingskaarten van broedvogels en door kaarten van (water)vogelconcentraties. Duidelijk moet worden in het MER voor welke te beschermen soorten het Vogel- en Habitatrictlijngebied is aangewezen.

Tevens dient beschreven te worden in hoeverre en in welke mate de groene verbindingzone uit het Landschapsbeleidsplan van de gemeente Zutphen doorbroken zal worden⁷.

Water en bodem

Beschrijf de huidige situatie ten aanzien van bodem en (grond)water en illustreer dit aan de hand van dwarsprofielen die de bodemopbouw en de (water)bodemkwaliteit in beeld te brengen.

Landschap, visueelruimtelijke en belevingsaspecten

Het MER dient een analyse te bevatten van de visueel ruimtelijke kenmerken en de belangrijkste beeld dragers daarvan in de huidige situatie. Dit kan het beste gebeuren met behulp van een combinatie van kaartmateriaal en actuele foto's. Tevens dient er een cultuur-historische en archeologische beschrijving gemaakt te worden, dit geldt met name voor Fort de Pol en de Polbeek.

De huidige situatie ten aanzien van lichtuitstraling dient beschreven te worden.

(Vaar)verkeer en veiligheidsrisico's

Beschrijf het bestaande vaarverkeer - inclusief de autonome ontwikkeling - in het gebied en de daaraan verbonden externe veiligheidsrisico's. Beschrijf de huidige wegverkeerssituatie.

---

⁵ Doelsoorten zijn soorten die op basis van de criteria voor internationale betekenis, zeldzaamheid en afnemende aantallen speciale aandacht verdienen in het Nederlandse natuurbeleid.

⁶ Vogelsoorten zoals genoemd in bijlage 1 van de Vogelrichtlijn (79/409/EEG).

⁷ Zie daartoe tevens bijlage 4, inspraakreactie nummer 1 ten aanzien van deze groene verbindingzone.

6. GEVOLGEN VOOR HET MILIEU

Artikel 7.10, lid 1, onder e van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de alternatieven kunnen hebben, alsmede een motivering van de wijze waarop deze gevolgen zijn bepaald en beschreven."*

Bij de beschrijving van de milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:

- bij de beschrijving van de gevolgen voor het milieu moet, waar nodig, de ernst worden bepaald in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigeerbaarheid, compenseerbaarheid en onomkeerbaarheid;
- naast negatieve effecten moet ook aan positieve effecten aandacht worden besteed;
- mitigerende en compenserende maatregelen dienen in beeld te worden gebracht inclusief de te verwachten effecten.

6.1 Te verwachten milieugevolgen per alternatief

Voor de verschillende alternatieven dienen de volgende milieuaspecten beschreven te worden in het MER:

Externe en nautische veiligheid

Beschrijf de veranderingen in de veiligheidsrisico's, het individuele en het groepsrisico, ten gevolge van de voorgenomen activiteit (inclusief "handling" processen). Geef de mate van toename weer van de nautische risico's.

Waterkering

In verband met de aanleg van de haven ter plaatse van de bestaande primaire waterkering is het van belang dat de veiligheid van het achterliggende gebied blijft voldoen aan de norm uit de Wet op de Waterkering. Indien haventerreinen buitendijks komen te liggen dienen de milieueffecten bij overstroming beschreven te worden. Tevens dient in dat geval de kans op overstromingen ingeschat te worden.

Landschap

De informatie uit de hoofdstukken 4 en 5 vormt de basis voor het aangeven van de visueel-ruimtelijke effecten, waarbij bijvoorbeeld met behulp van fotomontages duidelijk gemaakt kan worden hoe de containerterminal (gebouwen, installaties (vast of mobiel), schepen) inwerkt op het ruimtelijk beeld of zich voegt in het silhouet van de omgeving (daarbij rekening houdend met onder andere de nieuwe windturbines), inclusief de aanpassingen van de stortplaats. Dit alles bezien vanuit verschillende, relevante waarnemingspunten. Een aandachtspunt daarbij zou kunnen zijn het beeld van de horizon op het moment dat de containerterminal aan de Letlandsestraat en de nieuwe stortplaats volledig zijn gerealiseerd.

Beschrijf tevens de – eventuele - aantasting van cultuurhistorische en archeologische waarden, zoals het Fort de Pol en de (oorspronkelijke) loop van de Polbeek.

Natuur en ecologie

Beschrijf welke aantasting/milieuschade er met name door extra scheepvaartbewegingen kan optreden, zowel direct als indirect, voor het Vogelrichtlijngebied en in de gebieden behorende tot de Ecologische Hoofdstructuur en beoordeel in hoeverre er sprake zal kunnen zijn van significante gevolger⁸.

Er dient in het bijzonder beschreven te worden in hoeverre de nieuwe haven van invloed zal zijn op Vogelrichtlijnsoorten en andere relevante doelsoorten.

Bodem en oppervlaktewater

Beschrijf:

- de mogelijke gevolgen van calamiteiten vanwege ongelukken met schepen of bij de overslag van containers of eventuele andere vormen van overslag;
- de kwaliteit van de te ontgraven specie en de wijze van verwerking;
- de herkomst en de kwaliteit van het ophoogmateriaal;
- de gevolgen – ook op termijn - voor bodem en water als gevolg van de mogelijke sanering van de stortplaats dan wel de deelsanering.

Verkeers- en trillingshinder

- Geef de veranderingen ten aanzien van de verkeerssituatie aan die ten gevolge van de voorgenomen activiteit zullen optreden (toename verkeer) en beschrijf via welke (spoor)wegen dit extra verkeer zich zal dienen af te wikkelen en welke gevolgen dit kan hebben voor de directe omgeving. Hierbij dienen ook de mogelijke toekomstige ontsluitingsoplossingen betrokken te worden.
- De gevolgen van de (nieuwe) verkeersinfrastructuur dient beschreven te worden en de daarbij optredende geluid- en trillingshinder (zowel overdag als 's nachts).

Geluid- en lichthinder

- Geef de (verandering in de) geluidscontouren aan (door overslag en nachtelijk gebruik) alsmede de piekgeluiden aan en onderbouw wat er met de huidige geluidscontour zal gaan gebeuren.
- Beschrijf op welke wijze het terrein verlicht zal worden en tot hoever de waarneming van de havenverlichting zal reiken.

Tijdelijke effecten

In het MER dienen ook de tijdelijke effecten beschreven te worden die zullen optreden tijdens de sanering van de stortplaats alsmede tijdens de aanleg van de haven en de bijkomende faciliteiten. In het bijzonder dient aandacht besteed te worden aan de effecten van tijdelijke voorzieningen, zoals een puinbreker.

7.

VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Artikel 7.10, lid 1, onder f van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een vergelijking van de ingevolge onderdeel d beschreven te verwachten ontwikkeling van het milieu met de beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen*

---

⁸ Conform artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn.

activiteit, alsmede met de beschreven gevolgen voor het milieu van elk der in beschouwing genomen alternatieven."

De milieueffecten van de voorgenomen activiteit, de alternatieven, de (inrichtings)varianten en het MMA moeten onderling én met de referentie (bestaande toestand + autonome ontwikkeling) worden vergeleken. Doel van de vergelijking is inzicht te geven in de mate waarin, dan wel de essentiële punten waarop, de positieve en negatieve effecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven/varianten verschillen. Vergelijking moet bij voorkeur op grond van kwantitatieve informatie plaatsvinden.

Bij de vergelijking moeten de doelstellingen en de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken.

8. LEEMTEN IN INFORMATIE

Artikel 7.10, lid 1, onder g van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een overzicht van de leemten in de onder d en e bedoelde beschrijvingen [d.w.z. van de bestaande milieutoestand en autonome ontwikkeling daarvan, resp. van de milieueffecten] ten gevolge van het ontbreken van de benodigde gegevens."*

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Op die manier kan worden beoordeeld, wat de consequenties moeten zijn van het gebrek aan milieu-informatie.

Beschreven moet worden:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit.

9. EVALUATIEPROGRAMMA

Artikel 7.39 van de Wm:

"Het bevoegd gezag dat een besluit heeft genomen, bij de voorbereiding waarvan een milieu-effectrapport is gemaakt, onderzoekt de gevolgen van de betrokken activiteit voor het milieu, wanneer zij wordt ondernomen of nadat zij is ondernomen."

De gemeenteraad van Zutphen moet bij het besluit tot wijziging van het bestemmingsplan aangeven op welke wijze en op welke termijn een gericht evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling dat in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek wordt gegeven.

10. VORM EN PRESENTATIE VAN HET MER

Artikel 7.10, lid 1, onder h van de Wm:

Een MER bevat ten minste: *"een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieu-effectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit en van de beschreven alternatieven."*

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven en (inrichtings)varianten. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om:

- het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
- bij gebruik van (overzichts)kaarten recent kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda erbij te voegen.

11. SAMENVATTING

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en het verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de hoofdpunten voor de besluitvorming;
- de voorgenomen activiteit, de alternatieven en de varianten;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van het voorkeursalternatief en van de alternatieven en varianten;
- de vergelijking van de varianten en de argumenten voor de selectie van het MMA en het voorkeursalternatief;
- belangrijke leemten in kennis.